

розвитком інформаційних технологій практика кримінального процесу чекає від науковців розширення об'єктів матеріального світу, які можуть стати речовими доказами. А це одночасно вимагає вдосконалення прийомів і способів збирання та дослідження таких речових доказів.

Отже, існує безліч думок щодо поняття речовий доказ та документ у кримінальному провадженні.

Перелік використаних джерел

1. Ляш А. О., Ліщенко В. М. Поняття доказів у кримінальному процесі. *Часопис Національного університету "Острозька академія"*. Серія "Право". 2012. № 2(6) URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12laoukr.pdf>
2. Вапнярчук В.В. Щодо сутності речових доказів і впливу їх специфіки на забезпечення допустимості в кримінальному процесуальному доказуванні *Jurnalul juridic national: teorie și practică*. August, 2015. Кишинев. С. 120–124
3. Кайло І.Ю. Належне документальне оформлення речових доказів як одна із умов їх допустимості. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2020. № 15. Том 2. С. 130–134.
4. Теорія доказів: підручник для слухачів магістратури юридичних вузів / Антонов К.В., Сачко О. В., Тertiшник В. М., Уваров В. Г. / За заг ред.. В. М. Тertiшника. Київ : Алерта, 2015. 294с.
5. Слободзян А. Документ як джерело доказів у кримінальному провадженні. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2014. № 1. С. 184–190 URL: <http://www.chasopysnapu.gov.ua/chasopys/ua/pdf/1-2014/184-slobodzan.pdf>

Микита Геннадійович ПОДАЧЕНКОВ,

курсант 2-го курсу, гр. КП-931
факультету підготовки фахівців
для підрозділу кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Професор кафедри кримінального процесу ФПФОДР
к.ю.н., доцент

ДЖЕРЕЛА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

Взагалі, кримінальне процесуальне право - це одна із галузей права, яка становить собою сукупність правових норм, що регулюють досудове розслідування кримінальних правопорушень, судовий розгляд кримінальних справ, перегляд судових рішень та вирішення процесуальних питань, пов'язаних із їх виконанням.

Право покликане слугувати задоволенню інтересів громадян, їхніх об'єднань, держави і суспільства в цілому. У цьому виявляється його цінність. Цінність кримінального процесуального права дістає вияв у таких вимірах:

- Соціальна цінність цієї галузі права полягає в тому, що вона втілює інтереси громадян у вільному від злочинності суспільному середовищі;
- Інструментальна цінність кримінального процесуального права - один із проявів його загально соціальної цінності - полягає в тому, що воно є регулятором суспільних відносин, котрі виникають у зв'язку зі вчиненням кримінального правопорушення; інструментом вирішення кримінально-правових конфліктів у державі.

Кримінально-процесуальна діяльність та відносини регулюються нормами права, які виражені, закріплені в кримінальному процесуальному законі. Кримінальне процесуальне право України - писане й кодифіковане. Єдиним джерелом кримінального процесуального права є закон. Кримінальний процесуальний закон – це сукупність процесуальних норм, що регулюють кримінально-процесуальну діяльність і спрямовані на забезпечення виконання завдань кримінального судочинства.

Джерелами кримінального процесуального права України є форми закріплення кримінально-процесуальних норм, що регулюють кримінально-процесуальні відносини та встановлені органами державної влади під час реалізації ними функцій у законодавчій, виконавчій і судовій сферах, а також містяться в чинних міжнародних договорах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та практиці Європейського суду з прав людини. Весь комплекс кримінально-процесуальних відносин регулюється системою джерел кримінального процесуального права. У свою чергу, система джерел кримінального процесуального права є єдиною, цілісною, доцільною та ієрархічно організованою, структурно упорядкованою і цілеспрямованою, органічно відмежованою сукупністю чинних правових актів. Вказані правові акти справляють унікальний регулятивний вплив гуманітарного спрямування на кримінально-процесуальні відносини.

Основним джерелом кримінального процесуального права України є закон. Кримінально-процесуальна діяльність та відносини регулюються нормами права, які виражені, закріплені в кримінальному процесуальному законі. Згідно з п. 14 ст. 92 Конституції України судоустрій, судочинство, статус суддів, засади судової експертизи, організація і діяльність прокуратури, органів слідства, нотаріату, органів і установ виконання покарань, основи організації та діяльності адвокатури визначаються виключно законами України.

Норми кримінального процесуального права (кримінальні процесуальні норми) визначають завдання, принципи, правила здійснення кримінального судочинства, права і обов'язки посадових осіб і державних органів, що його здійснюють, а також фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у кримінально-процесуальній діяльності або на яких вона поширюється. Детально регулюючи всю діяльність по розслідуванню кримінальних правопорушень, викриттю винних і притягненню їх до відповідальності, кримінальні

процесуальні норми створюють кримінально-процесуальний порядок, дотримання якого є необхідним для успішного виконання завдань кримінального судочинства і проведення в життя принципу соціальної справедливості у сфері боротьби зі злочинністю.

Отже, кримінальний процесуальний закон створює умови для правильного застосування кримінального та інших законів. Якщо кримінальний закон встановлює підстави, межі і види кримінальної відповідальності, то

Кримінальний процесуальний закон визначає порядок, правила, процедуру притягнення до кримінальної відповідальності, форми державної діяльності по розслідуванню кримінальних правопорушень і здійсненню правосуддя. При цьому від ефективності процесуально-правового регулювання і найсуворішого дотримання всіх процесуальних норм залежить правильність застосування кримінального закону. Успіх боротьби зі злочинністю за допомогою кримінально-правових засобів може бути досягнутий шляхом застосування кримінально-процесуальних норм.

Перелік використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР. Дата оновлення: 21.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 24 липня 2020 р.: Офіц. текст. К.: Алерта. 2020. 324 с.
3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від від 2 червня 2016 р № 1402-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення 8.06.2019)
4. Про прокуратуру. Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> (дата звернення: 01.06.2018)

5. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17/conv> (дата звернення 03.06.2019)
6. Кримінальний процес України у 2-х част.: ч. 1: Досудове провадження: підручник / Бойко О.П., та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; 2017. 327 с.

Сергій Олександрович ПРОТАСОВ,
курсант 2-го курсу, гр.КП- 931,
факультету підготовки фахівців
для підрозділу кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Професор кафедри кримінального процесу ФПФОДР
к.ю.н., доцент

Володимир Михайлович ФЕДЧЕНКО

ПОНЯТТЯ І ВИДИ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ВИТРАТ

Виділяючи певні витрати на процесуальні витрати, необхідно приступити до юридичної суті інституту цієї процедури. Відшкодування процесуальних витрат не є додатковою мірою покарання за кримінальне правопорушення. Це не цивільний позов, оскільки це не договір погашення або цивільний обов'язок. Необхідно враховувати безпосередню причину: процесуальні витрати пов'язані з кримінальною справою, а не з кримінальним правопорушенням. Кримінальне правопорушення часто є причиною судового розгляду і не вважається безпосередньою причиною витрат.

Процесуальні витрати є юридичним поняттям, а їх обмеження встановлюються кримінально-процесуальним законом. Характеристика витрат,